

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.02.84>

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ОЗНАК ТА ВИДІВ ПУБЛІЧНОГО МАЙНА ЯК ОБ'ЄКТУ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИН

Пищида В.М.,

кандидат юридичних наук,

докторант кафедри адміністративного права,

процесу та адміністративної діяльності

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ORCID: 0000-0002-8596-6749

Пищида В.М. Окремі питання визначення ознак та видів публічного майна як об'єкту адміністративно-правових відносин.

В статті на основі аналізу нормативно-правових актів та наукових праць здійснено аналіз ознак публічного майна як правової категорії та об'єкту адміністративно-правових відносин, виокремлено види публічного майна та запропоновано авторські підходи щодо класифікаційних ознак поділу його на види.

Встановлено, що суттєве значення для визначення публічного майна як об'єкту адміністративно-правових відносин, має виокремлення публічного майна за його цільовим призначенням на: 1) майно загального користування, до якого слід віднести: а) залізничні, автомобільні, водні, повітряні шляхи (за винятком тих, що перебуває у приватній власності згідно з нормами чинного законодавства, наприклад ст. 25 Закону України «Про автомобільні дороги»; б) бульвари, вулиці, провулки, дороги, майдани, площі, набережні, парки, під'їзди, проїзди, сквери правовий статус яких визначений у ст. 83 ЗК України та віднесено їх до земель, що перебувають у власності територіальних громад та не підлягають передачі у приватну власність; в) будинки та приміщення громадського призначення, перелік яких визначений в Державних будівельних нормах України, які об'єднані в такі групи: будинки, споруди та приміщення дошкільних навчальних закладів, будинки, споруди та приміщення навчальних закладів, закладів охорони здоров'я та відпочинку, фізкультурно-оздоровчі та спортивні заклади, культурно-видовищні заклади, заклади підприємств торгівлі, харчування та побутового обслуговування, заклади соціального захисту населення, науково-дослідні установи, приміщення транспорту, призначені для безпосереднього обслуговування населення, заклади комунального господарства (окрім виробничих, складських та транспортних будинків і споруд); 2) майно, що забезпечує функціонування органів публічної адміністрації: меблі, оргтехніка, автотранспорт, засоби зв'язку, спецзасоби, воєнне зброя та боєприпаси, інформаційні

бази даних, архівні документи та ін.; 3) публічні грошові кошти: кошти світових та європейських інституцій, залучені до використання в Україні на потреби розвитку публічної сфери, кошти Державного бюджету, кошти місцевих бюджетів, доходи, витрати та видатки бюджету, кошти від надання додаткових адміністративних послуг, що надаються суб'єктами владних повноважень.

Ключові слова: публічне майно, ознаки публічного майна, адміністративно-правові відносини, публічне майно як об'єкт адміністративно-правових відносин, види публічного майна.

Pyshchida V.M. Separate issues of determining the characteristics and types of public property as an object of administrative and legal relations.

In the article, based on the analysis of normative legal acts and scientific works, the analysis of the features of public property as a legal category and object of administrative-legal relations was carried out, the types of public property were distinguished and the author's approaches were proposed regarding the classification features of its division into types.

It has been established that the separation of public property according to its intended purpose into: 1) public property, which should include: a) railway, automobile, water, air routes, is of significant importance for the definition of public property as an object of administrative and legal relations with the exception of those that are in private ownership in accordance with the norms of current legislation, for example, Article 25 of the Law of Ukraine «On Motorways»; b) boulevards, streets, alleys, roads, squares, squares, embankments, parks, entrances, driveways, parks whose legal status is defined in Art. 83 of the Civil Code of Ukraine and classified them as lands owned by territorial communities and not subject to transfer into private ownership; c) houses and premises of public purpose, the list of which is defined in the State Building Regulations of Ukraine, which are grouped into the following groups: houses,

buildings and premises of preschool educational institutions, houses, buildings and premises of educational institutions, health care and recreation facilities, physical education and health and sports facilities, cultural and performing arts facilities, establishments of trade, food and household service enterprises, institutions of social protection of the population, scientific and research institutions, transport premises intended for direct service of the population, institutions of communal economy (except production, storage and transport buildings and structures); 2) property that ensures the functioning of public administration bodies: furniture, office equipment, motor vehicles, means of communication, special equipment, firearms and ammunition, information databases, archival documents, etc.; 3) public funds: funds of world and European institutions, involved in the use in Ukraine for the needs of the development of the public sphere, funds of the State budget, funds of local budgets, revenues, costs and expenditures of the budget, funds from the provision of additional administrative services provided by entities authoritative powers.

Key words: public property, signs of public property, administrative-legal relations, public property as an object of administrative-legal relations, types of public property.

Постановка проблеми. Публічно-правові відносини виникають не лише з приводу здійснення фізичними (юридичними) особами, суб'єктами владних повноважень своїх прав та виконання ними юридичних обов'язків. Такі правовідносини утворюються також щодо об'єктів матеріального світу, які суспільство або суб'єкти публічної адміністрації одночасно, спільно і привселюдно можуть використовувати з метою досягнення публічної мети (публічних завдань) або для задоволення власних потреб. Відповідно як і будь-які інші, публічно-правові відносини виникають між певними суб'єктами і приводу конкретних об'єктів матеріального та нематеріального світу. Так, з однієї сторони, відповідно до статті 41 Конституції України, громадяни для задоволення своїх потреб можуть користуватися об'єктами права державної та комунальної власності відповідно до закону [1]. З іншої сторони, суб'єкти владних повноважень (перед усім органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування) реалізуючи свої повноваження з приводу публічного управління державним або комунальним майном, мають право приймати рішення, вчиняти дії з приводу використання та розпорядження публічним майном. Спільність прав громадян (юридичних осіб) та суб'єктів владних повноважень щодо використання та розпорядження публічним майном часто призводить до конфлікту їх інтересів, який

за неможливості його узгодженого вирішення підлягає вирішенню в судовому порядку за нормами КАСУ [2]. Слід зауважити, що визначення публічно-правової природи відносин, пов'язаних з використанням та розпорядженням публічним майном, а також аналіз законодавчих засад діяльності адміністративних судів в Україні та практики їх діяльності дає можливість стверджувати, що їх предметна компетенція поширюється на розгляд спорів, пов'язаних з використанням та розпорядженням публічним майном, які можна поділити на такі категорії: 1) спори фізичних чи юридичних осіб із суб'єктом владних повноважень щодо оскарження його рішень (нормативно-правових актів чи правових актів індивідуальної дії), дій чи бездіяльності, пов'язаної з використанням та розпорядженням публічним майном; 2) спори між суб'єктами владних повноважень з приводу реалізації їхньої компетенції у сфері використання та розпорядження публічним майном; 3) спори, що виникають з приводу укладання, виконання, припинення, скасування чи визнання нечинними адміністративних договорів предметом яких є делегування повноважень щодо використання та розпорядження публічним майном; 4) спори за зверненням суб'єкта владних повноважень у випадках неможливості використання та розпорядження публічного майна, що знаходиться в їх державному управлінні. І якщо поширення юрисдикції адміністративних судів щодо розгляду спорів щодо використання та розпорядження публічним майном не викликає сумнівів, то в правозастосовчій практиці проблемними та такими, що потребують нагального вирішення залишаються питання щодо визначення ознак та видів публічного майна, яке є об'єктом публічно-правових спорів, його правового статусу, меж повноважень органів публічної адміністрації та форм реалізації прав громадян і юридичних осіб щодо його використання та розпорядження ним, що складає предмет публічно-правового спору.

Стан наукового дослідження проблематики. В цілому проблематика правової природи публічного майна як об'єкту адміністративно-правового регулювання в різній мірі була предметом дослідження в роботах: В. Авер'янова, О. Агеєва, А. Альохіна, О. Бачерікова, В. Безценка, Е. Демського, О. Джафарової, А. Кармолицького, С. Ківалова, І. Коліушка, Т. Коломоєць, Р. Куйбіди, О. Луніної, Р. Мельника, О. Миколенка, Р. Миронюка, О. Пасенюка, В. Перепелюка, М. Руденка, Я. Рябченко, І. Сіліча, С. Стеценка, В. Тимошука, Н. Хлібороб, М. Цуркана, А. Школика, Є. Яковенко та ін. В той же час, на монографічному рівні питання адміністративно-правового урегулювання публічного майна є мало дослідженими, що створює перспективи для його проведення.

Таким чином, **метою** даної наукової статті є з'ясування ознак та видів публічного майна як адміністративно-правової (адміністративно-процесуальної) категорії, досягнення якої можливе через вирішення *таких задач*: визначення поняття та ознак публічного майна; виокремлення видів публічного майна та стану його правового регулювання.

Виклад основного матеріалу.

Щодо правової природи поняття «публічне майно» слід зазначити наступне. Законодавство України не містить визначення поняття «публічне майно», і тому при розгляді цього поняття необхідно, по-перше, визначити, як трактує вітчизняне законодавство поняття «майно»; по-друге його співвідношення з поняттям «власності» та «публічної власності». Так, відповідно до ст. 190 ЦК України майном як особливим об'єктом вважаються окрема річ, сукупність речей, а також майнові права та обов'язки [3]. Стаття 136 ГК України визначає майно як сукупність речей та інших цінностей (включаючи нематеріальні активи), які мають вартісне визначення, виробляються чи використовуються в діяльності суб'єктів господарювання та відображаються в їх балансі або враховуються в інших передбачених законом формах обліку майна цих суб'єктів [4]. У Конвенції ООН проти транснаціональної організованої злочинності під поняттям «майно» розуміють будь-які активи, матеріальні чи нематеріальні, рухомі чи нерухомі, виражені в речах чи у правах, а також юридичні документи або акти, які підтверджують право на такі активи чи інтерес [5].

Стосовно ж поняття «публічна власність», то воно на жаль теж немає належного нормативного визначення. Як вірно зазначає О.М. Тадеєва, в національній правовій доктрині були спроби нормативно урегулювати поняття «публічної власності», зокрема в Проекті Конституції України 1992 року в якому здійснювалась градація власності в Україні на державну, комунальну та приватну, а в статті 66 зазначалось, що земля, вода, повітряний простір, надра, ліси, узбережжя, тваринний світ, природні ресурси континентального шельфу та виключної морської (економічної) зони України є публічною власністю, а відповідно інші речі матеріального світу, в тому числі і земля можуть бути у приватній та комунальній власності [6, с. 180]. В нормах діючої Конституції така градація чітко не просліджується, однак виокремлюється власність українського народу (ст. 13), державна власність (ст.ст. 13, 41), комунальна власність (ст.ст. 41, 142, 143), приватна власність (ст. 41) [1].

Оскільки тлумачення поняття «публічний» в законодавстві відсутнє, необхідно звернути увагу та аутентичне його розуміння, що надано в Великому тлумачному словнику сучасної

української мови, де під ним розуміють такий, який відбувається в присутності публіки, людей, прилюдний, призначений для широкого відвідування, користування, загальнодоступний [7]. Виходчи з цього та сутності вищевказаних форм власності, слід резюмувати, що публічна власність включає в себе три форми власності – власність українського народу, держави та комунальна власність, як власність територіальних громад.

Кожна з форм публічної власності має певне нормативне закріплення. Так статтю 13 Конституції України визначено, що земля, її надра, атмосферне повітря, водні та інші природні ресурси, які знаходяться в межах території України, природні ресурси її континентального шельфу, виключної (морської) економічної зони є об'єктами права власності Українського народу. Від імені Українського народу права власника здійснюють органи державної влади та органи місцевого самоврядування в межах, визначених цією Конституцією [1]. Закон України «Про управління об'єктами державної власності» від 21 вересня 2006 року № 185-V [8] визначає перелік об'єктів державної власності та покладає обов'язок на здійснення управління ними від імені держави на Кабінет Міністрів України (далі – КМУ) та інші органи виконавчої влади (далі – ОВВ). Зокрема статтю 3 цього закону визначено перелік такого майна, до якого віднесено: майно, яке передане казенним підприємствам в оперативне управління; майно, яке передане державним комерційним підприємствам, установам та організаціям; майно, яке передане державним господарським об'єднанням; корпоративні права, що належать державі у статутних капіталах господарських організацій; державне майно, що забезпечує діяльність ОВВ; державне майно, передане в оренду, лізинг, концесію; державне майно, що перебуває на балансі господарських організацій і не увійшло до їх статутних капіталів або залишилося після ліквідації підприємств та організацій; державне майно, передане в безстрокове безоплатне користування НАН України, галузевим академіям наук; безхазяйне та конфісковане майно, що переходить у державну власність за рішенням суду.

Об'єкти власності територіальних громад частково визначені в: статті 142 Конституції України, до них віднесено – рухоме і нерухоме майно, доходи місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є у власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, а також об'єкти їхньої спільної власності, що перебувають в управлінні районних і обласних рад; Законі України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР [9], в якому в статті 16 фактично продубльовано зміст норми статті 142 Конституції

ції, без зазначення чіткого переліку видів майна територіальних громад.

Таким чином слід констатувати, що в національному законодавстві неврегульованим залишається поняття, ознаки публічного майна, перелік публічного майна та публічної власності. Виправлення цієї прогалини нами вбачається в двох альтернативних шляхах: першому – прийняттю комплексного Закону України «Про публічну власність», в якому має бути визначено поняття публічної власності та майна, їх ознак та видів такої власності і майна; другому – визначення чітких ознак, видів публічного майна за його формами у Законі «Про управління об'єктами державної власності» та Законі «Про місцеве самоврядування».

При розробці відповідних змін до вказаних законів, необхідно врахувати, що до ознак публічного майна слід віднести: 1) воно є об'єктом власності народу України, державної власності та власності територіальних громад; 2) ним може користуватися на власний розсуд необмежену кількість раз необмежена кількість учасників суспільних відносин або принаймні на законних підставах розраховувати на таке використання; 3) воно є засобом виконання суб'єктами публічної адміністрації їх завдань і функцій, створення умов здійснення фізичними особами їх прав, свобод, інтересів, а також засобом задоволення суспільних потреб та інтересів; 4) його охорона забезпечується нормами публічного та приватного права; 5) об'єкти публічного майна охороняються законом, за посягання на них передбачено відповідальність за законами України; 6) загальний порядок вчинення правочинів з даним майном регулюється галузями приватного права, зокрема цивільного права; 7) особливий порядок (режим) володіння, користування та розпорядження ним встановлюється нормами публічного права, зокрема адміністративного права; 8) види об'єктів публічного майна, суб'єкти оперативного управління та процедури реалізації права власності на нього встановлюються законом; 9) рішення про відчуження такого майна приймається винятково суб'єктом публічної адміністрації за встановленою законом процедурою та передбачає винесення адміністративного акта; 10) подібно до відчуження утворення, перетворення або припинення існування публічного майна здійснюється за винятковими правилами, визначеними нормами адміністративного права суб'єктами владних повноважень; 11) рішення, дії щодо володіння, використання та розпорядження даним майном приймають суб'єкти владних повноважень на підставі та у порядку визначеному законами та можуть бути оскаржені в судовому та позасудовому порядку.

Вищевказані ознаки публічного майна вказують на можливість виокремлення його видів за

окремими класифікаційними ознаками. Зокрема залежно від форми власності слід виокремити публічне майно: державної, комунальної (муніципальної), змішаної (спільної) власності. Як було вказано вище, певний перелік публічного майна державної власності визначено в Законі України «Про управління об'єктами державної власності» від 21 вересня 2006 року № 185-V [8]. Обмежений перелік такого майна визначений на підзаконному рівні у Постанові КМУ від 21 вересня 1998 року № 1482 «Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності» [10].

Перелік публічного майна комунальної власності законодавчо не визначений, однак окремі положення щодо його правового статусу врегульовані в Законі України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР, де право комунальної власності визначено як «право територіальної громади володіти, доцільно, економно, ефективно користуватися і розпоряджатися на свій розсуд і в своїх інтересах майном, що належить їй, як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування» [9]. До об'єктів права комунальної власності, зокрема, належать: рухоме і нерухоме майно, доходи місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, підприємства, установи та організації, в тому числі банки, страхові товариства, пенсійні фонди, частки в майні підприємств, житловий фонд, нежитлові приміщення, заклади культури, освіти, спорту, охорони здоров'я, науки, соціального обслуговування, а також відумерла спадщина.

Спроба систематизувати публічне майно комунальної власності знайшла своє втілення в Проекті Закону України «Про комунальну власність в Україні», який було подано до Верховної Ради України від 06.06.2008 р. № 2617 [11], але до цього часу він не набув свого законодавчого втілення. Статтею 3 проекту цього Закону до складу об'єктів комунальної власності входять рухоме і нерухоме комунальне майно, необхідне для забезпечення економічного і соціального розвитку відповідної території, необмежене і не вилучене з обігу, доходи місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, майнові комплекси підприємств, установи та організації, в тому числі банки, страхові товариства, частка в майні підприємств, житловий фонд, нежитлові приміщення, місцеві енергетичні системи, громадський транспорт, системи зв'язку та інформації, заклади культури, освіти, спорту, охорони здоров'я, науки, соціального обслуговування, майно, передане у встановленому законом порядку у комунальну власність іншими суб'єктами власності, майнові права, надані послуги, результати інтелектуальної, творчої діяльності, інформація, інші речі, цінні папери, матеріаль-

ні і нематеріальні блага, які на праві власності належать територіальним громадам, а також кошти, отримані від відчуження об'єктів права комунальної власності.

Публічним майном змішаної (спільної) власності виступає переважно земельна ділянка, що знаходиться у спільній власності з визначенням частки кожного з учасників спільної власності та регулюється Земельним кодексом України [12]. В той же час, цим Кодексом визначено відмежування права державної та комунальної власності на земельні ділянки, зокрема: землі оборони можуть перебувати лише в державній власності (ст. 77); землі в межах населених пунктів перебувають у комунальній власності, крім земельних ділянок приватної та державної власності; земельні ділянки державної власності, які передбачається використати для розміщення об'єктів, призначених для обслуговування потреб територіальної громади (комунальних підприємств, установ, організацій, громадських пасовищ, кладовищ, місць знешкодження та утилізації відходів, рекреаційних об'єктів тощо), а також земельні ділянки, які відповідно до затвердженої містобудівної документації передбачається включити у межі населених пунктів, за рішеннями органів виконавчої влади передаються у комунальну власність (ст. 88). Окремі спроби відмежування державного та комунального майна зроблено в Законі України «Про оренду державного та комунального майна» від 10 квітня 1992 року № 2269-XII [13], але знову ж таки за відсутності чітких критеріїв їх відмежування.

Щодо видів публічного майна, то його поділ можна здійснювати за різними критеріями. Так В.М. Бевзенко за ознакою цільового призначення виокремлює: а) майно, яке забезпечує функціонування суб'єктів публічної адміністрації, – автотранспорт, засоби зв'язку; б) майно державних та комунальних установ та фондів – грошові кошти, будівлі, обладнання; в) публічне майно загального користування – вулиці, проїзди, автошляхи, площі, парки, сквери тощо; г) публічні грошові кошти як вид публічного майна – місцеві та державний бюджети, за рахунок яких здійснюється фінансування цих суб'єктів; д) природні ресурси, корпоративні права, що належать державі у статутних капіталах господарських організацій [Мельник Р.С., Бевзенко В.М. Загальне адміністративне право: Навчальний посібник / За заг. ред. Р.С. Мельника. – К.: Ваіте, 2014. – 376 с., с. 311]. Паламарчук І.В. на відміну від вищевказаних видів публічного майна за цільовим призначенням виокремлює корпоративні права держави в статутних фондах суб'єктів господарювання [14, с. 54].

На нашу думку, за цільовим призначенням можна визначити такі види публічного майна:

1) майно, яке забезпечує функціонування суб'єктів публічної адміністрації – автотранспорт, засоби зв'язку; 2) майно державних та комунальних установ і фондів – грошові кошти, будівлі, обладнання; 3) публічне майно загального користування – вулиці, проїзди, автошляхи, площі, парки, сквери; 4) публічні грошові кошти як вид публічного майна – місцеві та державний бюджети, за рахунок яких здійснюється фінансування цих суб'єктів; 5) природні ресурси, корпоративні права, що належать державі у статутних капіталах суб'єктів господарювання [15, с. 498].

Виділяючи публічне майно за способом утворення В.М. Бевзенко розрізняє публічне майно виключно штучного походження, до якого відносить вогнепальну зброю й спеціальні засоби, які застосовуються Збройними Силами України, правоохоронними органами (наручники, гумовий кийки, засоби зв'язування, сльозогінні речовини, світлозвукові пристрої відволікаючої дії, пристрої для відкриття приміщень і примусової зупинки транспорту, водомети, бронемашини та інші спеціальні і транспортні засоби, службові собаки); об'єкти, території, споруди військово-промислового комплексу; будівлі споруди, майдани, вулиці, проїзди, шляхи, набережні, пляжі, парки, сквери, бульвари, кладовища, місця знешкодження та утилізації відходів, ринки, ринкові комплекси; стаціонарні й пересувні технічні засоби і пристрої, заводи, фабрики; автомобільний транспорт, залізничний транспорт, морський та річковий транспорт, авіаційний транспорт, трубопровідний транспорт та відповідна інфраструктура, інший транспорт (ізові тварини, мототранспорт); засоби та об'єкти зв'язку; електрична, ядерна енергія [14, с. 312]. Таким чином, на нашу думку, залежно від способу утворення публічне майно буває: штучного походження – вогнепальна зброя та спецзасоби, які знаходяться на обліку Національної поліції, ЗСУ, СБУ та інших правоохоронних органів; природного походження – заповідники, природно-архітектурні комплекси, земельні, водні ресурси, надра; залежно від режиму використання публічне майно може бути: 1) закритого режиму використання – озброєння, військова техніка, боєприпаси; 2) обмеженого режиму використання – трубопровідний транспорт, газотранспортна система, засоби спецзв'язку; 3) загального режиму використання – дороги, під'їзди, площі, парки, сквери, тротуари.

Також критерієм класифікації публічного майна є межі його суспільного значення. Так, за межами суспільного значення публічне майно можна поділити на: а) майно місцевого значення, яке має природне або штучне походження, знаходиться в межах певної адміністративно-територіальної одиниці (області, району,

міста, села, селища) та призначене для використання, задоволення потреб та обслуговування місцевими громадами; б) майно національного значення, яке має природне походження (наприклад, ландшафтні парки, заповідники) або штучне походження (музейні, меморіальні комплекси) та призначене для використання, задоволення потреб та обслуговування всіх громадян, які на законних підставах проживають в Україні; в) майно міжнародного (світового значення), яке має природне походження (наприклад, Гори Карпат, Чорне море та його акваторія) або штучне походження (об'єкти всесвітнього спадку ЮНЕСКО, які визначені Конвенцією про охорону всесвітнього культурного і природного спадку від 12 жовтня 1988 року) та призначене для користування міжнародною спільнотою.

Висновки. Попри існування багатьох критеріїв класифікації публічного майна, зумовленої відсутністю її нормативного визначення, суттєве значення для визначення його як об'єкту публічно-правового спору, що має вирішуватись в межах адміністративного судочинства має виокремлення публічного майна за його цільовим призначенням на: 1) майно загального користування, до якого слід віднести: а) залізничні, автомобільні, водні, повітряні шляхи (за винятком тих, що перебуває у приватній власності згідно з нормами чинного законодавства, наприклад ст. 25 Закону України «Про автомобільні дороги» [16]); б) бульвари, вулиці, провулки, дороги, майдани, площі, набережні, парки, під'їзди, проїзди, сквери правовий статус яких визначений у ст. 83 ЗК України та віднесено їх до земель, що перебувають у власності територіальних громад та не підлягають передачі у приватну власність [12]; в) будинки та приміщення громадського призначення, перелік яких визначений в додатку А до Державних будівельних норм України (ДБН В.2.2-9-2009), які об'єднані в такі групи: будинки, споруди та приміщення дошкільних навчальних закладів, будинки, споруди та приміщення навчальних закладів, закладів охорони здоров'я та відпочинку, фізкультурно-оздоровчі та спортивні заклади, культурно-видовищні, дозвілєві та культові закладів, заклади підприємств торгівлі, харчування та побутового обслуговування, заклади соціального захисту населення, науково-дослідні установи, приміщення транспорту, призначені для безпосереднього обслуговування населення, заклади комунального господарства (окрім виробничих, складських та транспортних будинків і споруд) [17]; 2) майно, що забезпечує функціонування органів публічної адміністрації: меблі, оргтехніка, автотранспорт, засоби зв'язку, спецзасоби, вогнепальна зброя та боєприпаси, інформаційні бази даних, архівні документи та ін.; 3)

публічні грошові кошти: кошти світових та європейських інституцій, залучені до використання в Україні на потреби розвитку публічної сфери, кошти Державного бюджету, кошти місцевих бюджетів, доходи, витрати та видатки бюджету, кошти від надання додаткових адміністративних послуг, що надаються суб'єктами владних повноважень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Кодекс адміністративного судочинства України від 06 липня 2005 року (з наступними змінами та доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 35-36, 37. Ст. 446.
3. Цивільний кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 р. № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.
4. Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. № 436-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 18, № 19-20, № 21-22. Ст. 144.
5. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності від 15 листопада 2000 року. URL: [www.http://zakon2.rada.gov.ua](http://zakon2.rada.gov.ua) (дата звернення 20.02.2024).
6. Тадеєва О.М. Публічна власність як вид форми власності в Україні. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія юридичні науки. Випуск 2. Том 3. 2014. С. 178-182.
7. Великий тлумачний словник сучасної української мови. 7-е видання (з. Дод., допов. на CD) / Уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. К.: Ірпінь: ВТФ «Перун», 2009. 1736 с.
8. Про управління об'єктами державної власності: Закон України від 21 вересня 2006 року № 185-V. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 46. Ст. 456.
9. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 24. Ст. 170.
10. Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності: Постанова Кабінету Міністрів України від 21 вересня 1998 року № 1482. *Офіційний вісник України* від 08.10.1998. № 38. Стор. 34.
11. Про комунальну власність в Україні: Проект Закону України від 06.06.2008 р. № 2617 URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JF20P00A.html. (дата звернення 20.02.2024).

12. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 3-4. Ст. 27.
13. Про оренду державного та комунального майна: Закон України від 10 квітня 1992 року № 2269-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 30. Ст. 416.
14. Паламарчук І.В. Публічне майно як засіб здійснення повноважень поліції. *Дисертація...наук. ступ. канд. юр. наук: спеціальність – 12.00.07. ЗНУ, Запоріжжя*, 2017. 252 с.
15. Миронюк Р.В., Пищида В.М. Особливості розгляду спорів пов'язаних з використанням та розпорядженням публічним майном: *монограф.* Дніпропетровськ: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2018. 138 с.
16. Про автомобільні дороги: Закон України від 8 вересня 2005 року № 2862-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 51. Ст. 556.
17. Про затвердження Державних будівельних норм України (ДБН В.2.2-9-2009): будинки і споруди, громадські будинки та споруди: Наказ Міністерства регіонального розвитку та будівництва України № 705 від 17.12.2009 URL: <http://dbn.at.ua/load/normativy/dbn/1-1-0-405> (дата звернення 20.02.2024).